

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/22/2023
Identifikačné číslo spisu:	6221200181
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6221200181.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: S. D., narodená XX. B. XXXX, K. D., P. XXX/XX, zastúpená advokátskou kanceláriou SUCHÝ & PARTNERS s. r. o., Banská Bystrica, Horná 13, IČO: 52 826 791, proti žalovanému: Limas s.r.o., Krupina, Obchodná ul. 1667, IČO: 48 294 454, zastúpený Advokátskou kanceláriou UHAĽ s.r.o., Zvolen, Štefana Moyzeša 9877/43, IČO: 47 236 655, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. VK-12C/4/2021, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30.marca 2022 sp. zn. 15Co/96/2021-174, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. (Pôvodne) Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1. júla 2021 č.k. 12C/4/2021-99 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným Okresným úradom Veľký Krtíš, katastrálnym odborom na LV č. XXXX pre k. ú. a obec K. D. ako parcela KN „C“ č. 920/3 - trvalý trávny porast o výmere 3514 m², parcela KN „C“ č. 920/55 - trvalý trávny porast o výmere 11 m², parcela KN „C“ č. 920/56 - trvalý trávny porast o výmere 88 m², parcela KN „C“ č. 922/2 - záhrada o výmere 158 m², parcela KN „C“ č. 922/8 - záhrada o výmere 9 m², parcela KN „C“ č. 924/2 - záhrada o výmere 157 m² a parcela KN „C“ č. 924/7 - záhrada o výmere 11 m² v spoluvlastníckom podiele 1/1 - ina.

1.1. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil poukazom na ust. § 137 písm. c) CSP, § 130 ods. 1, § 134 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, (ďalej len „OZ“), § 46 ods. 1 OZ účinného do 31. augusta 2001, § 133 ods. 2 OZ účinného do 31. augusta 2001. Dokazovanie vykonal listinnými dokladmi, predložených stranami sporu k žalobe a k vyjadreniam k žalobe. Navrhované dokazovanie výsluchom žalobkyne nevykonával, nakoľko mal dostatočne zistený skutkový stav z predložených listinných dokladov. Podľa zisteného skutkového stavu považoval za preukázané uzavretie nájomnej zmluvy z 15. augusta 1998, ktorú žalobkyňa uzavrela ako nájomca so spoločnosťou AGROPLANT, spol. s r. o., IČO: 36024686 na dobu určitú do 15. augusta

2018, kde si v čl. VII., bod 9 ods. 2 zmluvné strany dohodli v prípade záujmu prednostné právo na odkúpenie predmetu nájmu, po uplynutí doby nájmu; v čl. VII., bod 10 sa prenajímateľ zaviazal po uplynutí doby nájmu ponúknuť nájomcovi odkúpenie predmetu nájmu. Spoločnosť AGROPLANT, spol. s r. o. bola dňa 1. októbra 2003 vymazaná z obchodného registra, konateľom spoločnosti v čase od 13. novembra 1998 do 30. septembra 2003 bola W. Z.. V čestnom vyhlásení zo dňa 17. marca 2021 U.. K. D. vyhlásil, že ako konateľ spoločnosti AGROPLANT uzatvoril kúpnu zmluvu so žalobkyňou týkajúcej sa predmetných nehnuteľností niekedy v roku 2000. Dňa 20. marca 2018 žalobkyňa podala na Okresný súd Banská Bystrica návrh na dodatočnú likvidáciu majetku zaniknutej spoločnosti AGROPLANT, spol. s r. o. V návrhu žalobkyňa uviedla, že v zmysle čl. VI., písm. b), bod 5 sa táto spoločnosť ako prenajímateľ zaviazala refundovať jej ako nájomcovi všetky náklady spojené s opravou, úpravou a údržbou prenajatej nehnuteľnosti najneskôr do konca roku predchádzajúceho roku skončenia nájmu, t.j. do 15. mája 2018. V návrhu okrem iného ďalej uviedla, že v roku 2008 dala spevniť areál predmetnej nehnuteľnosti. Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 2. decembra 2019 č.k. 33ExRe/556/2018-67, súd nariadil dodatočnú likvidáciu majetku spoločnosti a vymenoval likvidátora.

1.2. Súd dospel k právnomu záveru, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Súd žalobu zamietol, pretože žalobkyňa nepreukázala existenciu písomne vyhotovenej kúpnej zmluvy, ani nepredložila doklad preukazujúci zaplatenie kúpnej ceny. Čestné vyhlásenie U.. D. súd považoval za nedôveryhodné, nakoľko ten už v roku 2000, kedy malo dôjsť k uzavretiu kúpnej zmluvy nebol konateľom spoločnosti AGROPLANT, spol. s r.o. V tejto súvislosti uviedol, že pokiaľ sa žalobkyňa ujala v roku 2000 držby pozemkov na základe kúpnej zmluvy, ktorá nebola zavkladovaná do katastra nehnuteľností, hoci zákon v § 133 ods. 2 (v znení platnom do 31. augusta 2001) vklad vyžadoval, nemohla byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je ich vlastníkom. Súd zdôraznil, že žalobkyňa nemohla byť ani subjektívne presvedčená o svojej dobromyseľnosti, nakoľko neplatila daň z pozemkov (ktorú jej zákon č. 317/1992 Zb. účinný v roku 2000 v § 2 ods. 1 a § 3 ukladal), sama uznala, že do roku 2017 považovala sporné nehnuteľnosti za predmet nájomného vzťahu, keď dňa 20. marca 2018 podala na Okresný súd Banská Bystrica návrh na dodatočnú likvidáciu spoločnosti AGROPLANT, spol. s r. o., zdôvodu existencie jej neuhradenej pohľadávky, vzniknutej v súvislosti s jej investíciami. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že síce žalobkyňa mala v držbe predmetné nehnuteľnosti, nebola jej držba dobromyseľná, aj keď sa o nehnuteľnosti starala. Žalobkyňa mala a mohla mať pochybnosť, že užíva nehnuteľnosti ku ktorým vlastníctvo nikdy nenadobudla, preto potom súd žalobu zamietol ako nedôvodnú, keďže žalobkyňa nesplnila podmienky na nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním v zmysle § 130 ods. 1 OZ. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne bez nariadenia pojednávania rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne a žalovanému priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s doplnením ďalších dôvodov na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, v nadväznosti na odvolacie námietky žalobkyne. Rovnako dospel k právnomu záveru, že žalobkyňa nepreukázala nadobudnutie vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam kúpnu zmluvou, ani vydržaním.

2.1. Žalobkyňa v odvolaní tvrdila, že uzavretie kúpnej zmluvy môžu preukázať len účastníci kúpnej zmluvy, pričom predložila výpis z obchodného registra, na ktorom figuruje U.. K. D. ako konateľ spoločnosti od 11. augusta 1998. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že ide o čiastkový výpis, pričom podľa úplného výpisu z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I. (vložka č. 18046/B), na ktorý súd bol spis odstúpený z Okresného súdu Banská Bystrica, vyplýva, že konateľom spoločnosti od 13. novembra 1998 do 30. septembra 2003 bola W. Z. a U.. K. D. bol konateľom pred ňou, od 3. októbra 1997 do 12. novembra 1998. Odvolací súd poukázal na ust. § 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluva o prevode nehnuteľností vyžaduje písomnú formu. Žalobkyňa kúpnu zmluvu v písomnej forme nepredložila, netvrdila ani nepreukázala, čo malo byť presne predmetom prevodu v kúpnej zmluve, aká bola dohodnutá kúpna cena, spôsob platby kúpnej ceny, dôkaz o jej úhrade, kedy bola uzavretá, ako ani to, kedy došlo k podpisu kúpnej zmluvy, a ktorý orgán podpis predávajúceho na kúpnej zmluve osvedčoval. Žalobkyňa uvedené skutočnosti nielenže netvrdila, nepredložila o nich žiadne dôkazy, a preto v tomto rozsahu, že došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy,

neuniesla dôkazné bremeno. Pri svojom právnom závere poukázal najmä na to, že v čase, kedy mala byť kúpna zmluva uzatvorená, § 42 ods. 3 Katastrálneho zákona vyžadoval overenie podpisov prevodcov na zmluve notárom (preto jej nič nebránilo preukázať, pred ktorým notárom alebo obvodným úradom prevodca svoj podpis overil), kedy, akým spôsobom, v akej výške bola kúpna cena zaplatená (aj z účtovných dokladov spoločnosti, a to aj v rámci konkurzného konania spoločnosti AGROPLANT, spol. s r. o.). Pokiaľ žalobkyňa namietala, že súd nevykonával dôkaz výsluchom žalobkyne, odvolací súd uviedol, že civilné sporové konanie sa riadi základnými princípmi vymedzenými Civilným sporovým poriadkom, a to najmä Čl. 8 v rámci procesných povinností a procesného bremena, kedy strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a pokynov súdu, ako aj princípov kontradiktórnosti a Čl. 9 CSP podľa ktorého strany sporu majú právo oboznámiť sa s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a môžu k nim vyjadriť svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon. Pritom právny zástupca žalobkyne sa na pojednávanie z 1. júla 2021, na ktorý bol riadne predvolaný, nedostavil, ani svoju neúčast' neospravedlnil a nepožiadaval o jeho odročenie z dôležitých dôvodov.

2.2. Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na to, že žalované sporné nehnuteľnosti nadobudla titulom vydržania, odvolací súd zdôraznil, že dobrá viera musí byť posudzovaná nielen subjektívne (presvedčenie žalobkyne), ale aj objektívne (okolnosti, za ktorých by mohla nadobudnúť vlastnícke právo). Vychádzal zo záveru nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 484/2015, podľa ktorého treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol a nemôže byť teda rozhodujúce, že pri tom nespĺnil zákonné podmienky. Aj odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie mal za to, že žalobkyňa nielenže nespĺnila zákonné podmienky (čo síce nemusí byť rozhodujúce), ale nepreukázala dobromyseľnosť držby v tom, že jej vec patrí, že ju nadobudla legálne aj bez splnenia zákonných podmienok, a že za uvedené nehnuteľnosti zaplatila. V tejto súvislosti ani poukaz žalobkyne v odvolaní na uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/120/2019 nie je relevantný. Súd prvej inštancie preto správne uzavrel, že žalobkyňa do oprávnenej držby (vedúcej k vydržaniu) sporných nehnuteľností nikdy nevstúpila, pričom odvolací súd bral do úvahy všetky okolnosti, za ktorých údajne mala byť držba uchopená. Zo strany žalobkyne však nedošlo k preukázaniu oprávnenosti držby. Nielenže nepreukázala titul nadobudnutia (kúpu zmluvu), ale ani samotné zaplatenie kúpnej ceny, ako ani dobromyseľnosť, ako presvedčenie, že jej vec patrí. Poukázal na konanie žalobkyne z roku 2018, podľa ktorého žalobkyňa nebola dobromyseľná v držbe, keď z neho jednoznačne vyplýva, že predmetné nehnuteľnosti považovala za predmet nájmu minimálne do konca roka 2017, nakoľko chcela spoločnosti AGROPLANT, spol. s r. o. vyúčtovať svoje náklady z roku 2008 (pričom podľa jej tvrdení v roku 2000 uvedené nehnuteľnosti kúpila). Z čestného vyhlásenia U. K. D. zo dňa 17. marca 2021, že k odpredaju nehnuteľností žalobkyni došlo niekedy v roku 2000 oprávnenosť držby nemožno vyvodiť, že žalobkyňa bola oprávneným držiteľom, keď žiadny z jej nasledujúcich úkonov túto okolnosť nepodporuje, ale práve naopak vyvracia. Žalobkyňa tak neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie oprávnenosti držby sporných nehnuteľností a preto ich nemohla nadobudnúť vydržaním. Novotami sa odvolací súd v zmysle § 366 CSP nezaoberal. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP. Namietala nedostatočné odôvodnenie. V tejto súvislosti uviedla, že v rozhodnutiach súdov absentuje odôvodnenie, ktorý z dôkazov navrhol vykonať žalovaný, na ktorom bolo dôkazné bremeno pri popieraní dobromyseľnosti žalobkyne. Odvolací súd sa nevysporiadal s odvolacou námietkou, že žalobkyňa zobrala späť prihlášku pohľadávky, ktorú si prihlásila do likvidácie voči spoločnosti AGROPLANT, spol. s r.o., zaslanej likvidátorovi neúspešne z 26. marca 2021, opätovne z 21. apríla 2021. Odvolací súd sa nevysporiadal náležite s námietkou žalobkyne, prečo nevykonával dokazovanie jej výsluchom, ktorý navrhla, pričom podľa jej názoru kúpna zmluva ani zaplatenie kúpnej ceny nie sú relevantnejšími dôkazmi. V dôsledku vyššie uvedeného má za to, že jej bolo znemožnené uskutočnenie jej procesného práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivé rozhodnutie.

4. Žalovaný vo vyjadrení s dovolaním nesúhlasil a žiadal ho odmietnuť ako neprípustné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§

35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní podľa § 447 písm. f) CSP, kde žalobkyňa podľa obsahu (§ 124 CSP) namietala nedostatočné odôvodnenie v rozhodnutiach súdov, ktoré neuviedli, aké dôkazy navrhol vykonať žalovaný, na ktorom bolo dôkazné bremeno pri popieraní dobromyseľnosti žalobkyne a prečo nevykonali jednotlivé dôkazy (bližšie uvedené v dovolaní).

8. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.2. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

8.3. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8.4. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia tiež nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľkou namietanej procesnej vade.

9. Dovolateľka namietala, že odvolací súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Dovolací súd však

má z obsahu spisu preukázané dostatočne odôvodnené rozhodnutia odvolacieho súdu, spĺňajúce náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd zhodnotil skutkový stav, ktorý vyplynul z dokazovania, a pri svojom právnom závere, podrobne a presvedčivo odôvodnil, z čoho vychádzal. Zároveň sa vysporiadal so všetkými odvolacími námietkami. Prijaté právne závery súdu prvej inštancie sú pritom odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 220 ods. 2 CSP.

10. Podľa dovolateľky sa odvolací súd nevysporiadal s odvolacou námietkou, keď tvrdila, že zobrala späť prihlášku pohľadávky, ktorú si prihlásila do likvidácie voči spoločnosti AGROPLANT, spol. s r.o., zaslanej likvidátorovi neúspešne z 26. marca 2021, opätovne z 21. apríla 2021. Odvolací súd dal žalobkyni v bode 28. rozhodnutia jasnú odpoveď, že nie je oprávnený sa zaoberať novotami podľa § 366 CSP. Z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie zároveň nevyplýva, že by žalobkyňa takúto skutočnosť tvrdila, resp. navrhla vykonať v tomto smere dôkazy.

10.1. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd dostatočne odôvodnili, prečo nepovažovali za dôležité vykonať dokazovanie výsluchom žalobkyne. Súd prvej inštancie v bode 6. rozhodnutia uvádza, že tento dôkaz nevykonali, nakoľko mal dostatočne zistený skutkový stav z predložených listinných dokladov. Odvolací súd zodpovedal dostatočne na odvoláciu námietku žalobkyne v bode 16. a 17. rozhodnutia, keď poukázal na záver súdu prvej inštancie, princípy, ktorými sa riadi CSP pri vykonávaní dokazovania, uvedené v čl. 8 a 9 a tiež skutočnosť, že žalobkyňa sa vlastným konaním pripravila kvalifikovane hájiť svoje záujmy, keď sa bez ospravedlnenia na pojednávanie nedostavil jej právny zástupca.

10.2. Dovolací súd zároveň považuje za nevyhnutné poznamenať, že nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Prieskum skutkových zistení zo strany dovolacieho súdu spočíva iba v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade znátočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci nezistil. V posudzovanej veci z rozhodnutia odvolacieho súdu (rovnako aj súdu prvej inštancie) je zrejмый jeho myšlienkový postup pri hodnotení dôkazov, výsledkom ktorého bol určujúci skutkový záver, že žiadna zo skutočností (subjektívnych a objektívnych) nesvedčí tomu, že aj keď mala žalobkyňa nehnuteľnosti v držbe, jej držba bola dobromyseľná. Podľa názoru dovolacieho súdu spôsob, akým odvolací súd dospel k tomuto rozhodujúcemu skutkovému zisteniu, zodpovedá ustanoveniu § 191 CSP v spojení s ustanovením § 185 CSP. Úvahy, ktorými sa v rámci hodnotenia dôkazov riadil, sú v súlade so zásadami formálnej logiky, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť nimi zistené.

11. Žalobkyňa namietala nesprávne rozloženie dôkazného bremena a v tej súvislosti skutočnosť, že súdy neodôvodnili, aké dôkazy navrhol vykonať žalovaný, na ktorom bolo dôkazné bremeno ohľadne popretia tvrdenej dobromyseľnosti žalobkyne.

11.1. Najvyšší súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 24/2019 z 9. júna 2020 uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2020, „I. Civilné sporové konanie je ovládané prejednávajúcou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňu nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednávacej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha. II. Strana domáhajúca sa týchto právnych následkov ponesie aj nepriaznivé dôsledky stavu non liquet (neobjasneného určitého skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti), teda procesných

následkov toho, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo.“

11.2. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 7Cdo/302/2021 (ZSP 48/2023), „Toho, kto tvrdí, že vlastníctvo veci nadobudol vydržaním, zaťažuje - bez ohľadu na § 130 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka - procesná povinnosť tvrdiť a preukázať skutočnosti, z ktorých vyvodzuje dobromyseľnosť svojej držby. Vývratiteľná domnienka uvedená v tomto ustanovení sa uplatní (až) vtedy, keď aj po vykonanom dokazovaní pretrváva stav neistoty o dôvodnosti presvedčenia držiteľa, že mu vec patrí, a je preto vhodnejšie vychádzať z dobromyseľnosti jeho držby a dôkazné bremeno preniesť na toho, kto dobromyseľnosť držby spochybňuje.“

11.3. Z ustanovenia § 134 Občianskeho zákonníka vyplýva, že na vydržanie nehnuteľnosti je potrebná dobromyseľná držba, t.j. držiteľ musí byť v dobrej viere, že mu vec patrí, čo znamená, že nemá ani nemohol mať pochybnosti o svojom vlastníckom práve. Zároveň držiteľ musí vec ovládať a užívať ako vlastník súvisle v zákonom stanovenej lehote (pri nehnuteľnostiach 10 rokov). Podľa ustanovenia § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa preukáže, že držba je oprávnená.

11.4. Z rozhodnutí, na ktoré poukazuje žalobkyňa (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/120/2019, stanovisko najvyššieho súdu pod R 45/1986) v súvislosti s jej námietkou však vyplýva, že žalobkyňa je povinná preukazovať okolnosti, skutočnosti, svedčiace dobromyseľnej držbe a predkladať o tom dôkazy, ako sa uvádza aj v rozhodnutí najvyššieho súdu, na ktoré dovolací súd poukazuje. Pri posudzovaní dobromyseľnosti súd nemôže vychádzať len zo subjektívnych skutočností (vnútorného presvedčenia držiteľa), ale aj z objektívnych skutočností (či držiteľ mohol a mal vedieť o tom, že nie je vlastníkom veci, a či konal v súlade s tým, ako by mala konať opatrná osoba v rovnakej situácii), pričom odvolací súd správne poukázal na závery Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015. Z vyššie uvedeného vyplýva povinnosť súdu skúmať už na začiatku subjektívne a objektívne skutočnosti (všetky okolnosti, za ktorých údajne mala byť držba uchopená), z ktorých žalobca vyvodzuje dobromyseľnosť svojej držby a pokiaľ súd dospeje k záveru, že ich žalobca nepreukázal, z uvedeného dôvodu môže žalobu zamietnuť aj bez vyjadrenia žalovaného a nie je daný dôvod na prenášanie dôkazného bremena. Keďže súd prvej inštancie uzavrel, že žalobkyňa nepreukázala subjektívne ani objektívne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o jej dobromyseľnosti v držbe nehnuteľností a odvolací súd sa po doplnení odvolacích dôvodov s jeho záverom stotožnil, nebolo potrebné, aby súd prenášal dôkazné bremeno na žalovaného a nebol povinný uvedený postup vo svojom rozhodnutí vysvetľovať a odôvodniť ho.

12. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd vyhodnotil ako neopodstatnenú námietku dovolateľky, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP.

13. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie namietajúce vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné. Dovolací súd odmietol podané dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

14. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.